

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

13	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	3
14	PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA	4
15	KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEN	5
16	TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2018 - 2019	6
17	VALVONTATOIMINNAN JA TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUMA 1.1–28.2.2017	7
18	TOIMINNALLINEN TOTEUMA PELASTUSTOIMINTA 1.1 – 28.2.2017	8
19	TALOUSARVION TOTEUTUMA 1.1. – 28.2.2017	9
20	ORIMATTILAN PELASTUSASEMAN UUSIMINEN	10
21	PELASTUSJOHTAJAN PÄÄTÖSLUETTELO 04.02.2017 – 23.03.2017	11
22	TIEDOKSISAANTIASIAT	11
23	AJANKOHTAISIASIAT	11
24	MUUT MAHDOLLISET ASIAT	11
25	SEURAAVAT KOKOUKSET	11
26	KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN	11
	Puheenjohtaja päätti kokouksen klo	11
	MUUTOKSENHAKUKIELLOT	12
	Kieltojen perusteet	12
	OIKAISUVAATIMUSOHJEET	12
	Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika	12
	Oikaisuvaatimuksen sisältö	12
	Valitusaika	13
	Valituskirjelmä	13
	Valitusasiakirjojen toimittaminen	13

KOKOUSTIEDOT

Aika ti 04.04.2017 klo 13:00 – 14:30
Paikka Paavolan pelastusasema, kokoustila Ilola

OSALLISTUJAT

Varsinaiset jäsenet
pj Juha Kolu
Jenna Koskelo
Veli-Pekka Koskinen
Kirsi Lehtimäki
Minna Parkkonen
Pekka Peltonen
Marja Rainio
Veli-Matti Tanhuva
Mikko Saukko
Erkki Syrjänen

Muut osallistujat Pelastusjohtaja Jari Hyvärinen
Hallintopäällikkö Merja Saasmo
Henkilökunnan edustaja Jouni Kokki
Hallintosihtööri Emmi Löytömäki

Poissa Jari Parkkonen maakuntajohtaja

ALLEKIRJOITUKSET Puheenjohtaja Sihteeri

Juha Kolu Emmi Löytömäki

KÄSITELLYT ASIAT § 13- 26

PÖYTÄKIRJA TARKASTETTU

Aika ja paikka Lahti / 2017

Allekirjoitukset

PÖYTÄKIRJA
NÄHTÄVÄNÄ

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen toimistossa 17.04.2017 klo 9.00 - 15.00
Mannerheiminkatu 24

Todistaa

Pöytäkirjanpitäjä

Emmi

Löytömöki

---

13 KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Päijät-Hämeen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksessa on sovittu, että pelastustointa hoidetaan liikelaitoksena Päijät-Hämeen liiton hyväksymän johtosäännön sekä muiden liiton säännösten mukaisesti. Yhteistoimintasopimuksessa ovat mukana Heinolan, Lahden ja Orimattilan kaupungit sekä Asikkalan, Hartolan, Hollolan, (Hämeenkosken), Kärkölän, (Nastolan), Padasjoen ja Sysmän kunnat sekä Päijät-Hämeen maakuntaliitto.

Päijät-Hämeen liiton hallintosäännön 4 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä kuusi päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä. Johtokunnan kokouskutsu lähetetään jäsenille, varajäsenille sekä muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus johtokunnan kokouksissa, toimitelimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu on lähetetty Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan jäsenille ja vara-jäsenille ja maakuntajohtajalle sekä kunnanjohtajille.

Kuntalain 58 §:n mukaan muu toimitelimen kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Päijät-Hämeen liiton hallintosäännön 10 §:n mukaan muiden kun pykälässä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimitelimen.

Puheenjohtaja:

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös: Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

14 PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA

Päijät-Hämeen liiton hallintosäännön 15 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Johtokunnan päätöksen mukaisesti johtokunnan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua johtokunnan jäsentä tai läsnä olevaa varajäsentä, jollei johtokunta jonkin asian kohdalla toisin päättä. Pöytäkirjat tarkastetaan pääsääntöisesti seuraavassa kokouksessa tai tarpeen vaatiessa muulla tavoin.

Puheenjohtaja:

Johtokunta valitsee tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan tarkastajiksi xxx.

Päätös: Valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi Pekka Peltonen ja Minna Parkkonen.

15 KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYKSEN HYVÄKSYMINEEN

Päijät-Hämeen liiton hallintosäännön 7 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitin toisin päätä.

Toimitin voi päätätä ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Puheenjohtaja:

Johtokunta hyväksyy esityslistassa esitetyn kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

16 TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2018 - 2019

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen vuoden 2018 talousarvion valmistelu perustuu vuoden 2016 tilinpäätökseen ja ennakoituihin vuokrien korotuksiin.

Pelastuslaitoksen toimintakulut vuonna 2018 ilman korkoja ja poistoja ovat 18.122.859 euroa. Vuokratulujen kasvuksi on arvioitu 3 % joka sisältää myös Lahden VPK:n uusien tilojen vuokran korotuksen. Maksuosuuksien nousu vuodesta 2017 vuoteen 2018 on 2,68 %. Maksuosuuksien korotusta laskettaessa ei ole huomioitu vuonna 2017 maksettavaa aiempien vuosien tulosten palautusta, sillä se kirjataan tilintarkastajien vaatimuksesta suoraan taseen aiempien vuosien voittotilille, ei tulosvaikutteisesti.

Investointisuunnitelma valmistuu myöhemmin. Investoinnit rahoitetaan poistoilla ja vaihtoautotuloilla. Vuonna 2018 vaihtoautotuloja ennakoidaan saatavan n. 50.000 euroa.

Kuntakohtaiset maksuosuudet on taulukossa laskettu 28.3. tiedossa olleiden lukujen perusteella. Asukasluvut korjataan, kun saadaan Päijät-Hämeen liitosta tilastokeskuksen vahvistetut asukasmäärät.

Ensihoidon talousarvioesitys vuodelle 2018 tuodaan johtokuntaan kun ensihoitokeskuksen kanssa on keskustelut käyty.

Kuntalain 60 § 1 mom. mukaan valtuuston tulee päättää kuntayhtymän liikelaitoksen talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Pelastuslaitoksen johtosäännön mukaan pelastuslaitoksen johtokunta vahvistaa pelastuslaitoksen toimintasuunnitelman ja talousarvion maakuntavaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Pelastusjohtajan esitys pelastuslaitoksen toiminnallisiksi ja taloudellisiksi tavoitteiksi vuodelle 2018 liitteenä.

Liitteet: Talousarvio 2018 ja talousarviosuunnitelma 2019-2020 (liite 1)
Kuntien maksuosuudet, alustava laskelma (liite 2)
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet (liite 3)

Esittelijä:

Johtokunta hyväksyy omalta osaltaan esitetyn talousarvion 2018, talousarviosuunnitelman 2019 – 2020 sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2018 ja laittaa ne kuntiin lausunnolle.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

17 VALVONTATOIMINNAN JA TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUMA 1.1–28.2.2017

Pelastuslaitoksen riskienhallintaosasto on toimittanut pelastusjohtajalle tiedoksi raportin 1.1.-28.2.2016 toteutetuista valvontatoimista sekä turvallisuusviestinnän tapahtumista. Poikkeuksellisesti tarkastellaan kahden (2) kuukauden jaksoa.

Määräaikaisia tarkastuksia on suoritettu yrityksiin ja laitoksiin yhteensä 146 kpl joka on 13,0 % vuoden 2017 suunnitellusta kohdemäärästä. Määrä on suunnilleen sama kuin vuotta aiemmin.

Epäsäännöllisiä tarkastuksia on suoritettu 171 kpl. Määrä on jonkin verran alhaisempi kuin vuonna 2016 vastaavana ajanjaksona.

Asiakirjavalvontaa on suoritettu 99 kpl. Valvontaa on kohdistettu mm. paloteknisten laitteiden- ja pelastussuunnitelmien valvontaan. Määrä on selvästi alhaisempi kuin vuonna 2016.

Kemikaalilain nojalla tehtyjä tarkastuksia ja päätöksiä on tehty 26 kpl.

Asiantuntijapalveluja on tehty 236 kpl. Määrässä on laskua edellisvuoteen verrattuna.

Poistumisturvallisuusselvityksiä on käsitelty 1 kpl.

Turvallisuusviestintään liittyviä tapahtumia on alkuvuonna kirjattu pelastuslaitoksen alueella 70, joissa on ollut mukana 9 638 osallistujaa. Vuonna 2016 samalla jaksolla oli 81 tapahtumaa, joissa oli 8 801 osallistujaa. Ennusteen mukaan turvallisuusviestinnälle asetetut tavoitteet saavutetaan.

Kokonaisuutena riskienhallinnan suoritteiden määrä on laskenut edellisvuodesta, joka osaltaan johtuu siitä, että henkilöstöä on ollut alkuvuoden aikana kaksi (2) vähemmän kuin edellisvuonna. Todellinen toiminnan volyyymi selviää vasta kuuden (6) kuukauden seurannan perusteella. Suoritteiden määrän kasvattamiseen liittyen toimenkuvia on tarkastettu ja omavalvonnan osalta toteutetaan vuoden aikana huomattava muutos, jossa myös vuorossa olevien palomiesten työpanosta hyödynnetään.

Esittelijä

Johtokunta merkitsee tiedoksi valvontatoiminnan sekä turvallisuusviestinnän toteutuman 1.1 – 28.2.2017.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

18 TOIMINNALLINEN TOTEUMA PELASTUSTOIMINTA 1.1 – 28.2.2017

Pelastuslaitoksen pelastustoiminnan osaston toiminnan tärkeimpinä tunnuslukuina on käytetty lähinnä hälytystehtävien määrän muutosta sekä toimintavalmiusajan toteumaa. Pelastuslaitoksen pelastustoiminnan osaston toiminnan tärkeimpinä tunnuslukuina on käytetty lähinnä hälytystehtävien määrän muutosta sekä toimintavalmiusajan toteumaa.

Ensimmäisen yksikön (kiireelliset tehtävät) toimintavalmiusaika:

Kunta	1-2.2017	Täyttymis %	1-3. 2016	Huomioitavaa
Lahti	6:11	85 %	88 %	
Hollola	6:00	86 %	85 %	
Heinola	8:26	78 %	83 %	
Orimattila	5:05	100 %	95 %	
Asikkala	8:43	71 %	95 %	
Hartola	9:34	54 %	100 %	
Kärkölä	10:53	75 %	82 %	
Sysmä	9:32	67 %	100 %	
Padasjoki	4:11	100 %	100 %	
Keskiarvo kaikki		83 %	87 %	

Keskimääräisen toimintavalmiusajan raportointimallissa seurataan eri toimipaikkojen ensimmäisen yksikön valmiusaikoja toimintavalmiuden suunnitteluohjeen 21/2012 mukaisesti. Vertailutiedot saadaan valtakunnallisesta Pronto – järjestelmästä. Prontosta saatavissa tiedoissa on havaittu jonkin verran virheellisyyttä nimenomaan toimintavalmiusaikojen osalta, joten tietoja tulee käsitellä suuntaa antavina.

Hälytystehtävien määrä on laskenut edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta 89 tehtävällä (724-635). Suurinta tehtävämäärien lasku on ollut automattisten palo-ilmoittimien aiheuttamissa tehtävissä (-55 tehtävää), avunantotehtävissä (- 16), sekä vahingontorjuntatehtävissä (- 12) kasvua on ollut ensivastetehtävissä (+ 13). Kuntakohtaisesti tehtävämäärät ovat laskeneet eniten Lahdessa (-65) ja Heinolassa ja Orimattilassa (-20).

Rakennuspaloissa ja rakennuspalovaaroissa on ollut uhattuna yli 15,2 milj.euron omaisuusarvo, josta pelastuslaitoksen toiminnalla on pelastettu yli 13,9 milj.euroa, eli 91 % uhattuna olleesta arvosta. Vastaavalla ajalla erilaisissa onnettomuuksissa pelastuslaitos on pelastanut välittömästi vaarasta 9 henkilöä.

Esittelijä

Johtokunta merkitsee tiedoksi operatiivisen toiminnan toteuman 1.1–28.2.2017.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

19 TALOUSARVION TOTEUTUMA 1.1. – 28.2.2017

Pelastuslaitoksen toimintasäännön 5.3 kohdan mukaan pelastusjohtajan tulee raportoida neljännesvuosittain johtokunnalle pelastuslaitoksen talousarvion toteutumasta. Kokouksen ajankohdan vuoksi nyt esitellään toteuma kahden kuukauden osalta.

Pelastuslaitoksen toimintasäännön 5.3. kohdan mukaan pelastusjohtajan tulee raportoida neljännesvuosittain johtokunnalle pelastuslaitoksen talousarvion toteutumasta.

Kokouksen ajankohdasta johtuen nyt raportoidaan ajalta 1.1. – 29.2.2017.

Pelastustoimen käyttötalouden menot (liite 4) ilman ensihoitoa olivat 2.750.226 € (2016: 2.864.285 €). Investoinnit olivat 27.032 €.

Tilintarkastajien vaatimuksesta pelastustoimen maksuosuuksien palautukset kirjataan suoraan taseesta aiempien vuosien tuloksesta joten palautusten vaikutus ei näy vuoden 2017 tuloksessa.

Ensihoidon käyttötalouden menot (liite 5) olivat 854.687 € (2016: 1.074.447 €). Investointeja ei ole tehty.

Liitteet: Pelastustoimen talousarvion toteutuma 1.1. – 28.2.2017
Ensihoidon talousarvion toteutuma 1.1. – 28.2.2017

Esittelijä:

Merkitään tiedoksi talousarvion toteutumat 1.1. – 28.2.2017

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

20 ORIMATTILAN PELASTUSASEMAN UUSIMINEN

Päijät-Hämeen pelastuslaitos on vuokrannut Orimattilan kaupungilta osoitteessa Ravitie 1, Orimattila sijaitsevat tilat pelastusasema käyttöön. Tiloissa työskentelee tällä hetkellä vakinaista henkilöstöä 29 henkilöä. Henkilöstö jakautuu neljään (4) työvuoron, jokaisessa vuorossa seitsemän (7) henkilöä, lisäksi palomestari työskentelee asemalla päivisin. Vakinaisen henkilöstön lisäksi tiloissa toimii myös sivutoimista henkilöstöä. Tilat on saneerattu paloasemakäyttöön 1980 – luvulla rakennetusta teollisuuskiinteistöstä. Tilat on käyttöön otettu vuonna 1997. Tilojen käyttö on laajentunut vuodesta 1997, jolloin asemalla ei työskennellyt henkilöitä 24/7 työajassa. Myös ensihoito on tullut uutena toimintana aseman tiloihin. Tilat ovat epäkäytännölliset ja tiloissa on havaittu useita sisäilmaongelmia. (liite 6)

Tiloissa on toteutettu viimeisimpien vuosien aikana useita tutkimuksia, joissa on havaittu jonkin verran sisäilmaongelmiin viittaavia löydöksiä. Tiloja on pyritty korjaamaan sitä mukaa, kun ongelmia on havaittu. Suurimpina korjauskohteina ovat olleet sauna- ja pesutilojen peruskorjaus 2012 sekä kosteusvaurion korjaus 2014.

Viimeisin tutkimus on toteutettu 24.2.2017 (Sisäilma Kärki Oy). Tutkimuksen tuloksia on käyty läpi 16.3.2017 pidetyssä palaverissa. Palaverissa olivat edustettuina Orimattilan kaupungin, Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen, pelastuslaitoksen henkilöstön sekä tutkimuksen suorittaneen Sisäilmatalo Kärki Oy:n edustaja.

Orimattilan paloaseman tilojen todettiin olevan epäkäytännölliset ja ne eivät sovellu pelastustoimen ja ensihoidon nykyisiin tarpeisiin. Rakennus on elinkaarensa päässä ja vaatii lähitulevaisuudessa perusteellisen peruskorjauksen. Henkilöstöllä on jatkuvasti erilaisia hengitys- ja silmäoireita ja useita henkilöitä on jouduttu siirtämään muille asemille oireiden takia.

Koska rakennuksessa on havaittu sisäilmaongelmia, tilat ovat epäkäytännölliset ja elinkaarensa päässä, on tarkoituksenmukaista lähteä välittömästi suunnittelemaan uusien toimitilojen rakentamista.

Esittelijä:

Esitetään Orimattilan kaupungille, että perustetaan Orimattilan kaupungin ja Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen yhteinen työryhmä valmistelemaan tarveselvitystä uuden paloaseman rakentamiseksi Orimattilaan.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

21 PELASTUSJOHTAJAN PÄÄTÖSLUETTELO 04.02.2017 – 23.03.2017

Pelastusjohtajan päätösluettelo on liitteenä (liite 7) ajalta 04.02 – 23.03.2017.

Esittelijä:

Pelastuslaitoksen johtokunta merkitsee pelastusjohtajan päätökset tiedoksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

22 TIEDOKSISAANTIASIAT

Tiedoksisaantiasioista yhteenveto liitteenä (liite 8).

Esittelijä:

Pelastuslaitoksen johtokunta merkitsee tiedoksi tiedoksisaantiasiat.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

23 AJANKOHTAISASIAT

Ajankohtaisasioista yhteenveto liitteenä (liite 9).

Esittelijä:

Pelastuslaitoksen johtokunta merkitsee tiedoksi kokouksessa annettavat ajankohtaiskatsaukset.

Päätös:

Päätettiin valita pelastusjohtaja Jari Hyvärinen ja ensihoidon palvelupäällikkö Markku Heikkilä pelastuslaitoksen edustajiksi ”ensihoitopalvelu osana SOTE-uudistusta” –työryhmään.

Pelastusjohtaja kertoi Artjärven nuohoustilanteesta.

Merkittiin muut asiat tiedoksi.

24 MUUT MAHDOLLISET ASIAT

25 SEURAAVAT KOKOUKSET

Esittelijä:

Seuraavan kokouksen ajankohta sovitaan erikseen.
Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2018 - 2020

26 KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:30.

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa

Pykälät § 13 – 26

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät §

Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom./muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Johtokunta
Mannerheiminkatu 24
15110 LAHTI

Pykälät
§

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.		
Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite Hämeenlinnan hallinto-oikeus Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna		
Kunnallisvalitus	Pykälät	Valitusaika 30 päivää
Hallintovalitus	Pykälät	Valitusaika päivää
Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none">
• valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
• päätös, johon haetaan muutosta
• miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
• muutosvaatimuksen perusteet Valituskirjelmä on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava. Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HHL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.	
Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät
Valitusasiakirjat on toimitettava ¹ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 80 euroa.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen

¹) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan